

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПРАВА І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи філософських знань

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь	<u>бакалавр</u> <i>(назва освітнього ступеня)</i>
галузь знань	<u>08 Право</u> <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність	<u>081 Право</u> <i>(код і назва спеціальності)</i>
освітня програма	<u>«Право»</u> <i>(код і назва спеціальності)</i>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u> <i>(обов'язкова / вибіркова / факультативна)</i>

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище) А.С.Метіль

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою права і соціальної роботи

протокол № 42 від 22.06.2021

Завідувач кафедри
(підпис, ініціали, прізвище) А.С.Метіль

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради
факультету української філології та соціальних наук

(підпис, ініціали, прізвище) Н.О. Гончарова

Розробники програми:

Запорожченко Олексій Володимирович, кандидат
філософських наук, доцент, викладач кафедри права і
соціальної роботи.

Рецензенти програми:

Кічук Ярослав Валерійович, доктор педагогічних наук,
професор кафедри права і соціальної роботи.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції: 6	
	26	6
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	Лабораторні заняття:	
Семестр: 2	Семінарські заняття:	
	22	6
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4	Консультації:	
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: філософія як феномен культури, система філософського знання, включаючи сучасні філософські концепції та основні філософські проблеми.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є: формування у студентів цілісного уявлення про зародження та розвиток філософського знання, а також про сучасні філософські проблеми світу, людини та суспільства; ознайомлення з основами логіки, релігієзнавства.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу передбачає взаємозв'язок з такими дисциплінами як «Україна в європейській історії та культурі».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Право».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Назва компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 2.	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
		ПРН 4.	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми
ЗК 7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло;
		ПРН 7	Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;
		ПРН 11.	Володіти базовими навичками риторики
ЗК 8.	Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему;
ЗК 10.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 13.	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;
ЗК 12.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми	ПРН 5.	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю
ЗК 13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.	ПРН 13.	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;
		ПРН 19.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

ЗК 14.	Цінування та повага різноманітності мультикультурності.	ПРН 2.	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
Спеціальні (фахові) компетентності			
СК 1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПРН 19.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи
		ПРН 20.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК 1	ПРН 2. ПРН 4.	ПРН 2. ПРН 4.	ПРН 2. ПРН 4.	
ЗК 7	ПРН 12 ПРН 7 ПРН 11.	ПРН 12 ПРН 7 ПРН 11.		ПРН 12 ПРН 7 ПРН 11.
ЗК 8	ПРН 6		ПРН 6	
ЗК 10			ПРН 13	ПРН 13
ЗК 12	ПРН 5.		ПРН 5.	ПРН 5.
ЗК 13		ПРН 13.	ПРН 13.	ПРН 13.
ЗК 14	ПРН 2.		ПРН 2.	
СК 1	ПРН 19. ПРН 20.		ПРН 19. ПРН 20.	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС (120 годин).

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
1.	Вступ в філософію.	4	2	2	-	-	6	2	2				9
2.	Східна та антична філософія.	6	4	2	-	-	6						9
3.	Філософія середніх віків та епохи Відродження.	4	2	2	-	-	6						9
4.	Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	4	2	2	-	-	6						9

5.	Філософія у XIX – XX століттях. Напрямки сучасної філософії.	4	2	2	-	-	6	4	2	2			9
6.	Розвиток філософської думки в Україні.	4	2	2	-	-	6						9
7.	Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика.	4	2	2	-	-	6						9
8.	Свідомість як філософська проблема	4	2	2	-	-	6						9
9.	Філософія та логіка пізнання. Закони та методи логічного мислення.	4	2	2	-	-	6	2		2			9
10.	Суспільство як предмет філософського аналізу.	4	2	2	-	-	6	4	2	2			9
11.	Філософська антропологія	4	2	2	-	-	6						9
12.	Філософія культури. Релігія як феномен духовної культури.	2	2	-	-	-	6						9
Разом:		48	26	22			72	12	6	6			108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Вступ в філософію.

Джерела філософії. Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Пізнавальна функція філософії. Практичне і пізнавальне ставлення людини до світу і до самої себе як предмет філософського знання. Пізнавальна діяльність філософії та її мета. Світоглядна функція філософії. Філософія як теоретичне осмислення буття. Структура світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Методологічна функція філософії. Методологія та її різновиди. Філософія як теорія і методологія.

Тема 2. Східна та антична філософія.

Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Буддизм. Даосизм. Філософські напрямки, школи і погляди видатних античних мислителів: Геракліта, Піфагора, Демокріта, Сократа, Платона, Аристотеля та інших. Основні філософські поняття античної філософії.

Тема 3. Філософія середніх віків та епохи Відродження.

Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Патристика і схоластика. Онтологія, гносеологія, антропологія, етика та філософія історії в філософії середньовіччя. Проблема співвідношення віри і знання, цінностей земного життя і християнських ідеалів.

Філософія епохи Відродження. Основний зміст епохи та його відбиття у філософському антропоцентризмі. Геліоцентризм, пантеїзм, органіцизм. Проблема людської особистості у гуманістичній філософській традиції епохи Відродження.

Тема 4. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

Якісно нова спрямованість філософії. Критика середньовічної схоластики і містики, пошуки продуктивного методу пізнання. Сенсуалізм і раціоналізм. Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва.

Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Гносеологія та етика в філософії Канта. Активна самодіяльність духу – головна тема німецького ідеалізму. Ідеалістична діалектика розвитку світу і людини як основне досягнення гегелівської філософії. Гуманістичний зміст філософії Фейєрбаха.

Тема 5. Філософія у XIX – XX століттях. Напрямки сучасної філософії.

Марксистська філософія. Проблеми свободи і цілісного розвитку людини. Сутність матеріалістичного розуміння історії. Філософська розробка соціальної проблематики. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія

людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Тема 6. Розвиток філософської думки в Україні.

Філософська думка Київської Русі. Кієво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г. Сковороди.

Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Тема 7. Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика.

Буття як універсальна філософська категорія. Проблема буття в філософії. Реальність буття і небуття. Рівні буття. Види буття.

Діалектика як вчення про взаємозв'язок та розвиток. Діалектична логіка. Принципи діалектики. Закони діалектики та їх практичне використання.

Тема 8. Свідомість як філософська проблема.

Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Усвідомлення проблеми походження, розвитку і сутності свідомості. Атрибутивні властивості, функції та структура свідомості. Взаємозв'язок мови і свідомості. Сутнісні риси свідомості людини.

Тема 9. Філософія та логіка пізнання Закони та методи логічного мислення..

Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Проблема визначення меж людського пізнання і самопізнання.

Об'єктивна реальність і предмет пізнання. Чуттєве споглядання, понятійне мислення, практика: характер їх співвідношення. Сенсуалізм, раціоналізм, практицизм як альтернативи науково-філософському розумінню сутності пізнавального процесу. Істина як процес. Характеристики істини. Критерії істини. Закони логіки. Загальнологічні методи пізнання.

Тема 10. Суспільство як предмет філософського аналізу.

Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Історичні форми спільності людей. Суспільна свідомість. Еволюційне, інволюційне і революційне у розвитку суспільства і людини. Критерії прогресивного розвитку суспільства. Суспільство як система, що саморозвивається.

Тема 11. Філософська антропологія

Філософська антропологія як розділ філософії. Історія вчень про людину. Проблема людини в сучасній філософії. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Витоки та історичні долі ідей філософського гуманізму. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя.

Тема 12. Філософія культури. Релігія як феномен духовної культури..

Основні трактовки поняття «культура». Взаємозв'язок матеріальної та духовної культури. Типології культур. Співвідношення понять «культура» та «цивілізація» в філософії. Основні тенденції сучасної європейської культури. Місце цінностей в структурі соціуму. Ієрархія цінностей людського буття. Основні аспекти кризи системи цінностей в умовах сучасності. Свобода і гуманізм. Свобода і культура. Духовність. Релігія. Типологія релігій.

5.2. Тематика семінарських занять

Тема 1. Вступ в філософію.

Тема 2. Східна та антична філософія.

Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження.

Тема 4. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

Тема 5. Філософія у XIX – XX століттях. Напрямки сучасної філософії.

Тема 6. Розвиток філософської думки в Україні.

Тема 7. Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика.

Тема 8. Свідомість як філософська проблема.

Тема 9. Філософія та логіка пізнання. Закони та методи логічного мислення.

Тема 10. Суспільство як предмет філософського аналізу.

Тема 12. Філософія культури. Релігія як феномен духовної культури.

5.3. Організація самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	10/2	Конспект лекцій
2.	Підготовка до семінарських занять	22/6	Конспект відповідей на сем
3.	Підготовка до проміжного контролю	4/4	Виконані завдання МКР
4.	Підготовка реферату	20/20	Реферат та його захист
5.	Виконання завдань для самостійної роботи	16/76	Конспект завдань для с. р.
	Разом	72/108	

Тематика індивідуальних завдань

1. Світогляд, його сутність, зміст та функції.
2. Філософія: сутність та функції. Специфіка філософського знання.
3. Філософія та наука: історія і сучасність.
4. Місце філософії в культурі та життєдіяльності людини.
5. Зв'язок філософії з різними сферами суспільного буття людини.
6. Загальна та порівняльна характеристика історичних типів світогляду.
7. Індійська традиція про будову та ступені еволюції Всесвіту.
8. Буддійська проповідь про “чотири благородні істини”.
9. Конфуціанство в історії та культурі Китаю.
10. Протофілософія в Стародавній Греції (Гомер, Гесіод, сім мудреців).
11. Пошук першоначала в давньогрецькій натурфілософії.
12. Основні положення в філософії Піфагора.
13. Порівняльний аналіз атомізму Демокрита та Епікура.
14. Вчення про державу Платона.
15. Головні ідеї метафізики Аристотеля.
16. Поняття моральних цінностей та смислу життя в елліністичній філософії: стоїцизм, епікуреїзм, неоплатонізм.
17. Етичні погляди Сократа та Епікура: порівняльний аналіз.
18. Біблія – джерело християнського світогляду та європейської філософії середньовіччя.
19. Релігійний фундаменталізм філософської думки Середніх віків.
20. Вчення про людину в середньовічній філософії.
21. Філософські погляди Фоми Аквінського.
22. Проблема віри та розуму в середньовічній філософії.
23. Специфіка естетичного відношення до світу в Середньовіччі та Відродженні.
24. Гуманісти Відродження про творчу сутність людини.
25. Драма Галілея та підвалини сучасної науки.
26. Значення “Нового органону” Ф. Бекона в боротьбі зі схоластиком.
27. Філософський зміст творчості Ньютона.
28. Р. Декарт про правила методу.
29. “Етика” Б. Спінози: загальна характеристика.
30. Скептицизм Д. Г'юма.
31. Т. Гоббс та Ж.-Ж. Руссо: відмінність підходів до ідеї суспільної угоди.
32. Революційність підходу І. Канта.
33. Переваги та недоліки естетики Канта.
34. Ф. Шеллінг про філософію природи та філософію мистецтва.
35. Г. Гегель – основоположник діалектичного методу.
36. “Нова філософія” Л. Фойєрбаха як “етика любові”.
37. Марксова концепція відчуження людини.
38. Криза класичної раціональності та становлення ірраціоналізму.
39. Нігілізм Ф. Ніцше.
40. Гуманістичні тенденції в європейській філософії ХХ століття.
41. Філософія ХХ століття: напрямки, ідеї, представники (на вибір).
42. Проблема людини в екзистенціалізмі.

43. Проблема знаку, значення та мови в структуралізмі.
 44. Герменевтика: життя як цілісний текст.
 45. Суспільство як предмет філософського аналізу.
 46. Історія як предмет філософського аналізу. Лінійні та нелінійні концепції історичного розвитку.
 47. Культура як предмет філософського осмислення.
 48. Філософське осмислення проблем життя, смерті, любові і т.п. (на вибір).
 49. Мораль як предмет філософського аналізу. Основні проблеми та поняття етики.
 50. Мистецтво як предмет філософського аналізу. Основні проблеми естетики та філософії мистецтва.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю*: семінарські заняття, індивідуальні завдання.
 6.2. *Форми проміжного контролю*: модульна контрольна робота.
 6.3. *Форми підсумкового контролю*: залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з підручниками та методичними посібниками, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та виконаних індивідуальних завдань.

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестових питань. Кожний варіант складається з 30 питань, кожне з яких передбачає 4 варіанта відповіді. Тестування відбувається на платформі Google-Forms. Час на тестування – 40 хвилин.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

- Хто є автором твору «Критика чистого розуму»?
  - І. Кант;
  - О. Конт;
  - Гегель;
  - Л. Фейєрбах.
- Якого закону діалектики не існує
  - Закон переходу кількісних змін у якісні;
  - Закон заперечення;
  - Закон зворотнього розвитку;
  - Закон єдності і боротьби протилежностей.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та схема формування підсумкової оцінки*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
51-69	
26-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи

	коефіцієнтом.0,4	
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Виконані завдання з основ філософських знань	5
Реферат	5

Критеріями оцінювання виконання завдань з основ філософських знань є вміння студента правильно відповісти на питання та вміти пояснити теоретичні засади, згідно з якими була дана відповідь.

Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність

візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів за правильну відповідь на 1 питання складає 1 бал.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с.
2. Воронюк О.Л. Філософія: підручник / О.Л. Воронюк. 3-є вид., переробл. та допов. К. : ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
3. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364 с
4. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с.
5. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с.
6. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей: (конспективний виклад). Тернопіль : Видавництво ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 316 с.
7. Іванова К. Філософія: кредитно-модульний курс: підручн. для студентів вищих навч. закладів. [та ін.]; за заг. ред. К.А. Іванової. Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2014. 472 с.
8. Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74.
9. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.-Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №1 2021. С.58-63.
10. Онофрійчук О. Філософія : навчально-методичний посібник. Херсон, 2014. 222 с.
11. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с
12. Петрушенко В. Філософія: вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 594 с.
13. Повар А. Філософія : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2015. 163 с.
14. Попович М. Бути людиною. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 223 с.
15. Скринник М. Філософія: навчальний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2015. 477 с.
16. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ. 2019. 412с.
17. Тімченко О. Філософія : навчальний посібник для студентів усіх напрямів підготовки за заг. ред. О.П. Тімченка. Львів: Растр-7, 2015. 359 с.
18. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с.

Додаткова література:

1. Баумейстер А. Буття і благо: монографія. Вінниця: Т.П. Барановська, 2014. 417 с.
2. Тейлор Ч. Етика автентичності; пер. з англ. і заг. ред. Андрій Васильченко. Київ : Дух і літера, 2013. 125 с.
3. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. Львів : Сполом, 2014. 276 с
4. Синиця А. Аналітична філософія : монографія / Андрій Синиця. Львів : ЛДУФК, 2013. 303 с.
5. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб.. Львів : ЛДУФК, 2014. 179 с
6. Рижак Л. Філософія : підручник /Людмила Рижак. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 650 с
7. Основи філософських знань. Підручник.Для студентів освітньо-

кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст. / В.А. Буслинський, П.І. Скрипка. За ред. В.А.Буслинського. Львів: “Новий Світ – 2000”. 2020.

Електронні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
2. <https://pidruchniki.com/filosofiya/> - Філософія: навчальні матеріали онлайн.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – бібліотеки та інформаційні центри України (наук. Бібліотека ім. Вернадського).
4. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-10.html> – Філософія – Політологія: Онлайн.
5. <https://www.filosof.com.ua/> - Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди.